

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 194-1913)

Originalt emne

Arbejderforhold

Arbejderforhold i Almindelighed

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen i Almindelighed

Fagforeninger

Foreninger

Uddrag fra byrådsmødet den 4. september 1913 - side 11

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 194-1913)

Forslag fra Løudvalget angaaende et af Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening rejst Spørgsmaal om dennes Berettigelse til at forhandle paa de maanedslønnede Funktionærers Vegne for saa vidt angaar Belysningsvæsenets Personale.

Møller oplyste, at Anledningen til den foreliggende Sag var, at Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening ønskede Forhandlingsret for de maanedslønnede Funktionærer ved Belysningsvæsenet. I Virkeligheden stammede Sagen fra, at Udvalget for Belysningsvædenet havde ønsket, at alle Arbejderne og Funktionærerne skulde trække Kontrolur. Dette havde en Del af de maanedslønnede ikke villet gøre, og antagelig havde de ment at kunne klare Situationen ved at henvende sig til Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening. Fra denne havde Udvalget saa modtaget en Skrivelse, hvori den tilbød Mægling, men da Udvalget havde været ret enig i, at en saadan ikke behøvedes, havde det svaret tilbage, at da Fagforeningen ingen Andel havde i de maanedslønnedes

Ansættelse, kunde Udvalget ikke anerkende dens Berettigelse til at forhandle paa deres Vegne. Maskinassistenterne af 2. Klasse vilde imidlertid stadig ikke trække Kontroluret og bøjede sig først efter at have faaet en Opsigelse. Dermed skulde man have ment, at Sagen var i Orden, men der var saa atter kommet et Brev fra Fagforeningen. Dette, som forelaa nu, var hverken beskedent eller høfligt, løvrigt indeholdt dette Brev en Modsigelse, idet der dels stod: "Vi maa tillige beklage, at Udvalget ikke har kunnet se, at denne Opsigelse af vore Medlemmer betyder intet mindre end et Angreb paa vor Organisation, og vi kan forsikre Udvalget om, at vi føler os tilstrækkelig stærke til at møde et hvilket som helst Angreb", og dels senere, at Foreningen ønskede Forhandlingsret ogsaa for de maanedslønnedes Vedkommende. Noget Angreb paa Organisationen kunde der nemlig ikke være Tale om, naar den ingen Forhandlingsret havde. Denne Skrivelse var blevet behandlet i Belysningsudvalget, hvis Flertal mente, at man burde fastholde det Standpunkt, man havde været enig om, men hvis Mindretal syntes, at man nok kunde gaa med til at forhandle med Foreningen. Under Forhandlingerne blev det gjort gældende, at Statsbanernes maanedslønnede Funktionærer havde Ret til at tage Mænd fra deres Organisation med til Forhandlinger med Ledelsen, og dette var ogsaa til Dels rigtig, men Forholdet var dog noget anderledes. Den paagældende Ret, som Banens Funktionærer havde, og som hvilede paa en ministeriel Resolution, gik nemlig ud paa, at de vel kunde forlange at faa Skrivelser besvaret og faa mundtlig Forhandling foretaget, men at Afgørelsen skulde træffes af Administrationen og opretholdes, til Ministeriets endelige Afgørelse kom til at foreligge. Statsbanefunktionærer havde altsaa kun Ret til at tage deres Organisations Forretningsfører med til Forhandlingen, medens Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening ønskede Ret til at forhandle paa de maanedslønnedes Vegne. Da Udvalget for Belysningsvæsenet ikke kunde blive enig, sendte det Sagen til Lønudvalget, som heller ikke kunde blive ganske enig, idet dets Flertal ikke kunde anerkende Fagforeningens Berettigelse til at forhandle paa de maanedslønnedes Vegne, men mente, at disse, hvor de var 5 eller flere, ligesom hidtil kunde vælge en Tillidsmand til at forhandle paa deres Vegne, medens dets Mindretal forbeholdt sig sin Stilling til Sagen. Dersom Fagforeningen fik denne Forhandlingsret, vilde de Funktionærer, der stod i Organisationen, blive favoriserede fremfor de andre, der ikke stod i denne. Forhaabentlig kunde man da ogsaa blive enig om, at Forhandlingerne skulde føres paa samme Maade som hidtil, altsaa ved de af Funktionærerne valgte Tillidsmænd, men ikke gennem Fagforeningen. Byraadet eller dets Udvalg havde selvfølgelig intet imod, at Funktionærerne

var Medlem af deres Fagforening, men kunde ikke gøre dette til en Pligt for dem. De maanedslønnede stod opført i Lønregulativet og var ansat af Byraadet, og det maatte være tilstrækkeligt for dem. Forøvrigt gav det Brev, som Udvalget havde modtaget fra Fagforeningen, ikke særlig Lyst til at forhandle med denne. Sluttelig anbefalede Taleren Lønudvalgets Flertals Indstilling, der gik ud paa, at man ikke kunde anerkende Fagforeningens Berettigelse til at forhandle paa de maanedslønnedes Vegne.

Christensen kunde fristes til at sige, at siden Højre og dets allierede var blevet Flertal, bredte man sig i reaktionær Retning endog med Hensyn til Spørgsmaal, der skulde synes ret smaa. Saaledes var man nu pludselig kommet i Tanker om, at der kunde ske Revolution paa Belysningsvæsenet, og at man maatte sikre sig der imod. Som det fremgik af Hr. Møllers Udtalelser, havde Hr. Møller henvendt sig til Statsbanerne for at faa Rede paa de ved disse ansatte Funktionærers Forhandlingsret. Dette vidnede om, at Hr. Møller gerne vilde have Forholdene fra Statsbanerne indført ved Kommunen. Statsbanernes Forhandlingforhold havde tidligere været meget reaktionære, men var nu dog blevet noget bedre, saaledes at Funktionærernes Organisation og deres Tillidsmænd blev respekterede som Forhandlingsledere. Hidtil havde man for Kommunens Funktionærers Vedkommende godt kunnet forhandle med deres Organisationer, men nu var man pludselig kommet i Tanker om, at saaledes maatte det ikke blive ved, skønt der næppe kunde ske nogen Skade ved at anerkende Organisationernes Forhandlingsret. Det kunde gerne være, at Skrivelsen fra Smede- og Maskinarbejdernes Bestyrelse kunde have været skrevet paa en mindre udfordrende Maade, men den kunde dog ikke give Grund til, at man ikke vilde forhandle med Organisationen for de under denne staaende Folk. De paagældende Maskinassistenter var udgaaet af Organisationens Rækker, og det, at de var blevet maanedslønnede, kunde dog ikke medføre, at de skulde tvinges ud af deres Organisation. Taleren vilde derfor foreslaa, at Organisationen fik samme Ret til at forhandle paa de maanedslønnedes Vegne som paa de timelønnedes. Flertallets Forslag var saa reaktionært, at der næppe kunde findes Mage dertil.

Samuelson var enig med de foregaaende Talere i, at Skrivelsen burde have været affattet i en mere høflig Form, men han kunde ikke forstaa, at der ikke skulde kunne gives Organisationen samme Forhandlingsret for de maanedslønnedes Vedkommende som for de timelønnedes. Man havde jo tidligere ført Forhandlinger angaaende andre maanedslønnede med Smede- og Maskinarbejdernes Formand, Hr. J. A. Hansen, uden at Hr. Møller havde indvendt noget der imod, saa det var ikke let at se, hvorfor man ikke kunde

gøre det for de Maskinarbejdere, der kaldtes Maskinassistenter. I den private Industri var det saaledes, at Fagforeningen blev tilkaldt, hvis der ikke blev opnaaet Enighed med den af Arbejderne udpegede Tillidsmand, og saaledes burde det ogsaa være for Kommunens Vedkommende. Forhandlingsreglerne for de saakaldte 4 Etater var ikke ganske saaledes, som Hr. Møller mente, da det ikke var helt rigtigt, at Administrationen skulde træffe Afgørelsen. Taleren anbefalede Byraadet at slutte sig til Hr. Christensens Forslag. Selv om Højreflertallet vel ikke vilde sige rent ud, at de maanedslønnede ikke maatte staa i deres Organisation, saa betød det af Flertallet stillede Forslag dog noget nær det samme. Mindretallet havde derimod den Opfattelse, at det var de fastansatte Arbejderes Pligt vedblivende at staa i deres Organisation, blandt andet for at de kunde bidrage til Arbejdsløshedskassen.

P. Jensen fandt det ikke saa underligt, at der var en Del Vrøvl med Belysningsvæsenets Folk, eftersom Borgernes Tillidsmænd her i Byraadet fortalte, at Byraadets Flertal vilde indføre et reaktionært Styre. Det var forstaaeligt nok, at det ikke var morsomt at forsvare de Historier fra Belysningsvæsenet, men det skulde dog siges, at den Slags Forestillinger vilde Byraadet ikke gaa med til. Det var ganske grebet ud af Luften, at Højre vilde tvinge de paagældende Folk ud af deres Fagforening. Dette var ikke sandt, og Paastanden herom var kun en Floskel. Hr. Møller havde jo netop ikke fremsat Forslag om en ny Ordning, men tværtimod anbefalet at blive ved den gamle Ordning, hvorefter Forhandlingen skete igennem de af Arbejderne selv valgte Tillidsmænd. Den Maade, hvorpaa Mindretallet tog Sagen, var ikke en Maade at forhandle paa. Naar der forelaa en Lønoverenskomst, der efter en socialdemokratisk Tillidsmands Ord ikke havde sit Sidestykke, maatte de paagældende Folk foreløbig være tilfreds med den og anvende de Forhold, den angav. Iøvrigt var det vel ogsaa et Spørgsmaal, om Folkene ikke i deres egen Række kunde finde Folk, der var lige saa vel egnede til at føre en Forhandling som den Herre, der havde underskrevet Skrivelsen fra Bestyrelsen for Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening.

Møller bemærkede, at Forhandlingsretten kun forlangtes for Kontrolurets Skyld. Da Maskinassistenterne indsaa, at de ikke kunde klare Situationen med Hensyn til deres Nægtelse af at trække Uret, løb de til Fagforeningen, for at den skulde klare Sagen. Saaledes forholdt Sagen sig. Taleren mente at have faaet rigtig fat i, hvorledes det forholdt sig med Statsbanefunktionærernes Forhandlingsret, og han havde ikke sagt, at det var Administrationen, der traf den endelige Afgørelse, men netop gjort opmærksom paa, at

Administrationens Afgørelse kunde indankes for Ministeriet; kun til dettes Afgørelse forelaa, skulde Administrationens Afgørelse respekteres. Taleren anbefalede at blive ved den hidtil brugte Form for Forhandling, saaledes at Fagforeningen ingen Forhandlingsret fik for de maanedslønnedes Vedkommende.

Christensen var forbavset over, at Hr. Jensen havde talt om den Maade, Mindretallet debatterede paa, for Taleren troede dog, at han optraadte lige saa parlamentarisk, som Hr. P. Jensen havde optraadt ved forskellige Lejligheder. Netop Hr. P. Jensen havde forstaaet at gribe ind baade i Tide og Utide. I Modsætning til Hr. P. Jensen fandt Taleren det behageligt at være Arbejdernes Tillidsmand, men vel og mærke kun naar man stod paa den retfærdige Side, hvad Taleren mente at gøre. Arbejderne maatte have samme Ret, enten de var time- eller maanedslønnede. Hr. P. Jensen hævdede, at Flertallet ikke vilde drive Arbejderne ud af deres Fagforening, men Taleren var af en anden Mening, for vel benyttede Flertallet et Fif, men dette var meget let at gennemskue. I den Tid Taleren havde været i Belysningsudvalget, havde man aldrig afvist nogen Forhandling vedrørende de maanedslønnede med deres Organisation, saa det var noget ganske nyt, Flertallet kom med. Det var meget rigtigt, at Afgørelserne indenfor Statsbanerne kunde indankes for Ministeren, men hvis Funktionærerne ikke vilde underkaste sig dennes Afgørelse, behøvede de det ikke.

Flertallets Forslag vedtoges.

